

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.007.01.2017

P/17/015

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

ul. Krakowska 28, 45-075 Opole

T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44

lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/015 – Gospodarowanie złożami strategicznych surowców kopalnych ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Ryszard Kozibura, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/60/2017 z dnia 8 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Rafał Marynowicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/67/2017 z dnia 27 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Głogów, adres: 67-200 Głogów, ul. Słodowa nr 2b
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Gniewosz, Wójt Gminy ² (dowód: akta kontroli str. 5-12)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

Na obszarze Gminy Głogów⁴ udokumentowano⁵ występowanie 10 złóż kopalin, obejmujących głównie rudy miedzi, kruszywa naturalne i gaz ziemny. W Gminie obowiązywało *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Głogów*⁶, jak też miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego⁷, które w zakresie dotyczącym złóż kopalin i ich eksploatacji zgodne były z treścią *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego*⁸ oraz opracowań dotyczących ochrony środowiska naturalnego. Na etapie opracowywania planów miejscowych Wójt występował o opinie/uzgodnienia m.in. do organów administracji geologicznej, wojewody dolnośląskiego i zarządu województwa dolnośląskiego. Ponadto prawidłowo realizował obowiązki związane z opiniowaniem wniosków o koncesję.

¹ Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. oraz działania wykraczające poza ten okres, mające wpływ na kontrolowany obszar.

² W kadencji 2014-2018. Dalej: Wójt. Wcześniej, od 1994 r., wójtem był Pan Andrzej Krzemień.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dalej: Gmina.

⁵ W decyzjach oraz w zawiadomieniach o przyjęciu dokumentacji geologicznej.

⁶ Uchwała nr XV/139/2000 Rady Gminy Głogów z dnia 30 czerwca 2000 r., zmieniona uchwałami: nr VI/52/2003 z dnia 22 maja 2003 r., nr XVIII/156/2005 z dnia 24 lutego 2005 r. i nr VI/46/2007 z dnia 28 września 2007 r. Dalej: Studium.

⁷ Dalej: MPZP.

⁸ Przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego* (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2003 r. Nr 4, poz. 100 ze zm.).

Udokumentowane złoża kopalin uwzględnione zostały w Studium, a wyznaczone w granicach administracyjnych Gminy tereny górnicze uwzględnione zostały zarówno w Studium, jak i w MPZP.

W obszarze dotyczącym uwzględniania w planowaniu przestrzennym występujących na terenie Gminy złóż kopalin, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła jednakże liczne nieprawidłowości w realizacji obowiązków wynikających z:

- art. 17 pkt 6 tiret czwarty ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁹, poprzez zaniechanie wystąpienia o opinię o projektach dwóch MPZP dotyczących obszarów występowania złóż rudy miedzi do ministra właściwego do spraw środowiska, który jest organem administracji geologicznej właściwym dla takich złóż,
- art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*¹⁰, z uwagi na brak zawarcia w siedmiu MPZP, obejmujących obszary występowania złóż, zapisów dotyczących warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska,
- art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*¹¹, wskutek braku ujawnienia złoża kopaliny (rudy miedzi) Głogów w trzech MPZP, które obejmowały tereny występowania tego złoża,
- art. 32 ust. 2 *upzp*, z uwagi na brak zaopiniowania przez komisję urbanistyczno-architektoniczną wyników analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy oraz zaniechanie przekazania wyników tej analizy Radzie Gminy Głogów¹².

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono naruszenie przepisu art. 11 pkt 2 *upzp* polegające na braku zawiadomienia ministra właściwego do spraw środowiska o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania Studium. Nieprawidłowość ta została usunięta w trakcie kontroli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania związane z uwzględnieniem w planowaniu przestrzennym występujących na terenie Gminy złóż kopalin i racjonalnego gospodarowania nimi

Opis stanu
faktycznego

1.1. Według danych Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „MIDAS”¹³ na terenie gminy znajduje się 10 złóż kopalin, w których wielkość zasobów geologicznych poszczególnych kopalin wynosi łącznie:

- rudy miedzi¹⁴ – 1 192 978,28 tys. t, w tym 764 890,65 tys. t stanowią zasoby pozabilansowe¹⁵, a 428 087,63 tys. t zasoby bilansowe¹⁶, z tego zasoby przemysłowe¹⁷ – 30 752,59 tys. t¹⁸;

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 ze zm.; dalej: *upzp*.

¹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.; dalej: *Poś*.

¹¹ Dz. U. z 2016 r., poz. 1131 ze zm.; dalej: *Pgg*.

¹² Dalej: Rada.

¹³ Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie (geoportal.pol.gov.pl/midas-web), dalej: System MIDAS.

¹⁴ W złożach: Bytom Odrzański, Głogów, Głogów Głęboki Przemysłowy i Retków.

¹⁵ Z tego zasoby z kategorią rozpoznania: C₁ – 285 664 tys. t i C₂ – 479 226,65 tys. t.

¹⁶ Z tego zasoby z kategorią rozpoznania: A+B – 120 997,29 tys. t i C₁ – 307 090,34 tys. t.

¹⁷ W złożu Głogów Głęboki Przemysłowy.

¹⁸ W tym zasoby z kategorią rozpoznania: A+B – 4 339,06 tys. t i C₁ – 26 413,53 tys. t.

- miedzi metalicznej¹⁹ – 21 899,8 tys. t, w tym 12 754,87 tys. t pozabilansowych²⁰ i 9 144,93 tys. t bilansowych²¹;
- ołowiu metalicznego²² – 1 530,26 tys. t, w tym 1 360,11 tys. t pozabilansowych²³ i 170,15 tys. t bilansowych²⁴;
- srebra²⁵ – 74 382,49 t, w tym 40 518 t pozabilansowych²⁶ i 33 424,63 t bilansowych²⁷, z tego 20 926,68 t stanowiły zasoby przemysłowe²⁸;
- kruszyw naturalnych²⁹ – 24,98 tys. m³ i 114,98 tys. t (zasoby bilansowe, z kategorią rozpoznania C₁);
- gazu ziemnego (złoża *Wilków*) – 712,58 mln m³ (wszystkie bilansowe, z kategorią rozpoznania złoża – A+B), w tym przemysłowe – 602,68 mln m³ (kategoria rozpoznania A+B);
- helu (złoża *Wilków*) – 1,23 mln m³ (w całości bilansowe, z kategorią rozpoznania złoża – A+B).

(dowód: akta kontroli str. 511-609)

1.2. W Studium ujęto następujące wielkości zasobów geologicznych (wyłącznie bilansowych) poszczególnych kopalni: a/ rudy miedzi³⁰ – 459 503 tys. t³¹; b/ miedzi metalicznej³² – 7 792,4 tys. t³³; c/ srebra³⁴ – 36 409 t³⁵; d/ kruszyw naturalnych³⁶ – 1 881,6 tys. m³ – wg dokumentacji geologicznej oraz 1 404,2 tys. m³ – wg bilansu zasobów na 31 grudnia 1995 r.; e/ surowców iglastych ceramiki budowlanej – 398 tys. m³ – wg dokumentacji geologicznej i 358 tys. m³ – wg bilansu zasobów na 31 grudnia 1995 r.; f/ gazu ziemnego³⁷ – 3 225,92 mln m³ – wg bilansu zasobów na 31 grudnia 1995 r.³⁸; g/ helu³⁹ – 5,59 mln m³ – wg bilansu zasobów na 31 grudnia 1995 r.

(dowód: akta kontroli str. 454-483)

1.3. Według danych Systemu MIDAS na terenie gminy znajdują się złoża kopalni⁴⁰:
1) *Bytom Odrzański* (nr złoża RM 5239), w którym główną kopaliną jest ruda miedzi, o zasobach geologicznych wynoszących łącznie 171 797,99 tys. t, w tym pozabilansowych 169 550,59 tys. t⁴¹ oraz bilansowych (C₁) – 2 247,40 tys. t⁴²;

¹⁹ W złożach: *Bytom Odrzański, Głogów i Retków*.

²⁰ Z tego z kategorią rozpoznania: C₁ – 4 333,41 tys. t i C₂ – 8 421,46 tys. t.

²¹ Z tego z kategorią rozpoznania: A+B – 87,62 tys. t, C₁ – 8 529,53 tys. t i C₂ – 525,78 tys. t.

²² W złożach: *Bytom Odrzański, Głogów i Retków*.

²³ Z tego z kategorią rozpoznania: C₁ – 289,66 tys. t i C₂ – 1 070,45 tys. t.

²⁴ Z tego z kategorią rozpoznania: C₁ – 164,88 tys. t i C₂ – 5,27 tys. t.

²⁵ W złożach: *Bytom Odrzański, Głogów, Głogów Głęboki Przemysłowy i Retków*.

²⁶ Z tego z kategorią rozpoznania: C₁ – 11 355 t i C₂ – 29 163 t.

²⁷ Z tego z kategorią rozpoznania: A+B – 462,46 t, C₁ – 30 697,17 t i C₂ – 2 265 t.

²⁸ Z tego z kategorią rozpoznania: A+B – 462,46 t i C₁ – 20 464,22 t.

²⁹ W złożach: *Kurowice i Szczyglice II*.

³⁰ W złożach *Retków, Bytom Odrzański i Głogów Głęboki Przemysłowy*.

³¹ Z tego z kategorią rozpoznania: C₂ – 167 222 tys. t i A+B+C – 292 281 tys. t (brak zasobów przemysłowych).

³² W złożach: *Retków, Bytom Odrzański i Głogów Głęboki Przemysłowy*.

³³ Z tego z kategorią rozpoznania: C₂ – 779,4 tys. t i A+B+C – 7 013 tys. t.

³⁴ W złożach: *Retków, Bytom Odrzański i Głogów Głęboki Przemysłowy*.

³⁵ Z tego z kategorią rozpoznania: C₂ – 13 407 t i A+B+C – 23 002 t.

³⁶ W złożach: *Ruszwice II, Kurowice (poła A, B i C), Szczyglice II i Turów*.

³⁷ Złoża *Wilków*.

³⁸ Brak danych w Studium w zakresie zasobów surowca wg dokumentacji geologicznej.

³⁹ Złoża *Wilków*.

⁴⁰ Trzy złoża (*Ruszwice, Szczyglice II i Turów*) w całości na terenie gminy Głogów.

⁴¹ W tym: C₁ – 90 032,00 tys. t i C₂ – 79 518,59 tys. t.

⁴² Brak przemysłowych.

- 2) *Głógów* (nr złoża RM 6437), w którym główną kopaliną jest ruda miedzi, o zasobach geologicznych wynoszących łącznie 236 450,90 tys. t (wszystkie pozabilansowe)⁴³;
- 3) *Głógów Głęboki* (nr złoża RM 9748), w którym główną kopaliną jest ruda miedzi, bez ustalonych zasobów geologicznych i przemysłowych;
- 4) *Głógów Głęboki Przemysłowy* (nr złoża RM 9748), w którym główną kopaliną jest ruda miedzi, o zasobach geologicznych wynoszących łącznie 238 552,39 tys. t (wszystkie bilansowe), w tym wg skali rozpoznania: A+B – 3 339,06 tys. t, C₁ (poza filarami) – 227 945,50 tys. t i C₁ (w filarach ochronnych) – 6 267,83 tys. t; zasoby przemysłowe ww. kopaliny w złożu stanowiły łącznie 266 752,59 tys. t, w tym: wg skali rozpoznania: A+B – 4 339,06 tys. t, C₁ (poza filarami) – 262 242,55 tys. t i C₂ (w filarach ochronnych) – 170,98 tys. t;
- 5) *Kurowice* (nr złoża KN 6230), w którym główną kopalinę stanowiły kruszywa naturalne, o zasobach geologicznych wynoszących 24,98 tys. m³ (wszystkie bilansowe, o skali rozpoznania C₁);
- 6) *Retków* (nr złoża RM 6751), w którym główną kopaliną jest ruda miedzi, o zasobach geologicznych wynoszących łącznie 455 677,00 tys. t, w tym pozabilansowych – 318 389,16 tys. t, z tego w podziale na skalę rozpoznania: C₁ – 150 631,55 tys. t i C₂ – 167 757,61 tys. t oraz bilansowych 137 287,84 tys. t, z tego w podziale na skalę rozpoznania: C₁ – 116 658,23 tys. t i C₂ – 20,629,61 tys. t;
- 7) *Ruszwice* (nr złoża IB 2102), w którym główną kopaliną są surowce ilaste ceramiki budowlanej; złożo nie posiada ustalonych zasobów geologicznych i przemysłowych;
- 8) *Szczyglice II* (nr złoża KN 6279), w którym główną kopaliną są kruszywa naturalne, o zasobach geologicznych łącznie 114,98 tys. t (wszystkie bilansowe, o skali rozpoznania C₁); złożo nie posiada zasobów przemysłowych;
- 9) *Turów* (nr złoża KN 3475), w którym główną kopaliną są kruszywa naturalne, nie posiadające zasobów geologicznych i przemysłowych;
- 10) *Wilków* (nr złoża GZ 4716), w którym główną kopalina jest gaz ziemny, o łącznych zasobach geologicznych wynoszących 712,58 mln m³, wszystkie bilansowe, w tym przemysłowych – 602,68 mln m³; ww. zasoby rozpoznane zostały w skali A+B.

(dowód: akta kontroli str. 526-609, 829-835)

1.4. W Studium wykazane zostało złożo *Ruszwice II*, które według Systemu MIDAS ujęte⁴⁴ (na dzień 31 grudnia 2016 r.) jest w wykazie złóż powiatu głogowskiego, z lokalizacją w gminie Jerzmanowa. Według wykazu koncesjonowanych złóż z Województwa Dolnośląskiego⁴⁵, złożo to⁴⁶ położone jest na terenie gmin Głógów i Jerzmanowa.

Wójt wyjaśniła, że złożo *Ruszwice II* zlokalizowane jest na granicy dwóch gmin: *Głógów* i *Jerzmanowa*, jednakże eksploatacja na terenie gminy *Głógów* została zakończona.

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie wyjaśniając rozbieżności dotyczącej położenia złoża *Ruszwice II* stwierdził, że złożo to znajduje się na terenie gminy *Jerzmanowa*, co wynika z decyzji

⁴³ W tym C₁ – 45 000,45 tys. t i C₂ – 231 950,45 tys. t.

⁴⁴ Nr złoża w Systemie MIDAS 5965.

⁴⁵ Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego; <http://bip.umwd.dolnyslask.pl/dokument,iddok,8022,idmp,290,r,r>.

⁴⁶ Kopalina – KN+ily, nr koncesji 6/69, data wydania koncesji 9 maj 1996 r., podmiot, który uzyskał koncesję – KRUSZ-BET Spółka z o. o. w Szlichtyngowej.

Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 9 października 2013 r. znak DOW-G.II.7427.51.2013.EW nr 42/2013, zatwierdzającej dodatek nr 4 do dokumentacji geologicznej złoża Ruszowice II. Ponadto w informacji wskazano, że obszar i teren górniczy jest większy i obejmuje dwie gminy – Jerzmanowa i Głogów.

(dowód: akta kontroli str. 133-141, 213-218, 475-478, 806-807, 823- 824, 985, 1447-1449, 1637-1641)

Wójt w sprawie braku zaktualizowania danych o wielkości zasobów geologicznych i przemysłowych złóż kopalin oraz kategorii rozpoznania tych złóż wykazanych w Studium wyjaśniła, że organ wykonawczy Gminy wystąpił do Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu pismem z dnia 27 marca 2007 r. o zaopiniowanie projektu zmiany tego dokumentu planistycznego⁴⁷, który nie zajął stanowiska w tej sprawie. Ponadto Wójt wyjaśniła, że Rada w dniu 10 listopada 2010 r. podjęła uchwałę nr XXV/238/2010 w sprawie przystąpienia do zmiany Studium, a procedura ta nie została zakończona.

(akta kontroli str. 143-147)

Na potrzeby zmiany Studium oraz opracowania MPZP zlecano przygotowanie opracowań ekofizjograficznych. W treści opracowania (z grudnia 2014 r.), przygotowanego w związku ze zmianą Studium, scharakteryzowano poszczególne elementy przyrodnicze Gminy i ich wzajemne powiązania. Zawarto w nim m.in. opis charakterystyki funkcjonowania środowiska przyrodniczego, w tym budowę geologiczną, a także zagrożenia wynikające ze szkód górniczych i predyspozycje środowiskowe kształtujące strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy. W opracowaniu wskazano na występujące na obszarze Gminy złoża kopalin, w tym rud miedzi, gazu ziemnego i srebra. W części dotyczącej określenia ekofizjograficznych uwarunkowań dla rozwoju funkcji użytkowych oraz funkcji ochrony zasobów środowiska Gminy, jako jeden z warunków zagospodarowania przestrzennego gminy (pkt 4) wskazano, że obszary, w których znajdują się udokumentowane lub eksploatowane zasoby surowców mineralnych i obszary górnicze powinny być chronione przed zabudową.

(dowód: akta kontroli str. 1324-1414)

1.5. Według danych systemu MIDAS, na dzień 31 grudnia 2016 r., na terenie Gminy znajdowały się trzy⁴⁸ nieeksploatowane złoża rudy miedzi i występujące z nimi współkopaliny tj. m.in. srebro, anhydryt, cynk metaliczny, kobalt, nikiel metaliczny, siarka, wanad metaliczny i ołów metaliczny, o symbolu stanu zagospodarowania złoża – P⁴⁹ lub R⁵⁰, dla których organem wydającym koncesje był Minister Środowiska. Łączna udokumentowana powierzchnia tych złóż wynosi 33 728,8 ha⁵¹, w tym m.in. obszary gospodarki rolnej – 20 152 ha, obszary gospodarki leśnej – 3 874 ha, obszary gospodarki komunalnej – 2 478 ha i obszary gospodarki przemysłowej (złoża Retków) – 120 ha. Jako możliwe zagrożenia środowiska przez wydobywanie i przeróbkę kopalin z ww. trzech złóż, wskazano w systemie MIDAS: dla złóż Bytom Odrzański i Retków - odwodnienie, zapylenie, zasolenie, osiadanie (z tytułu wydobywania) oraz emisja innych związków chemicznych i zapylenie (z tytułu

⁴⁷ Sporządzonym na podstawie uchwały Rady nr XIX/162/2005 z dnia 31 marca 2005 r.

⁴⁸ Złoża Bytom Odrzański, Głogów i Retków.

⁴⁹ Złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie.

⁵⁰ Złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo.

⁵¹ Bytom Odrzański – 15 767 109 ha, Głogów – 6 351 143 ha i Retków – 11 610 143 ha.

przeróbki), a dla złoża Głogów - odwodnienie, zasolenie, tąpnięcie i deformacje powierzchni terenu⁵².

(dowód: akta kontroli str. 526-609, 829-832)

1.6. W latach 2012-2017 (do 30 czerwca) na terenie gminy obowiązywały trzy koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, dla których dotychczas wydane zostały decyzje/zawiadomienia dotyczące dokumentacji geologicznej. Koncesje te zostały wydane przez Ministra Środowiska, na rozpoznanie i poszukiwanie rud miedzi, i tak:

- nr 3/2014/p z dnia 28 stycznia 2014 r.⁵³ dla Leszno Copper Spółki z o.o. w Warszawie (na obszarze *Bytom Odrzański*); koncesja ta została uchylona decyzją ww. organu z dnia 29 lipca 2014 r., a sprawa przekazana do ponownego rozpatrzenia, w związku z wnioskiem o ponowne jej rozpatrzenie;

- nr 25/2013/p z dnia 7 listopada 2013 r. dla KGHM Polska Miedź SA w Lubinie⁵⁴ (na obszarze Głogów), zmieniona decyzją ww. Ministra z dnia 20 marca 2017 r.;

- nr 7/2013/p z dnia 19 czerwca 2013 r.⁵⁵ dla KGHM (na obszarze *Retków-Ścinawa*), zmieniona decyzjami ww. organu z dnia 10 lipca 2015 r. i z dnia 13 kwietnia 2017 r.

Wójt zaopiniował pozytywnie ww. wnioski o udzielenie koncesji. Ponadto postanowieniem z 3 lipca 2013 r. pozytywnie zaopiniował wniosek KGHM z dnia 10 kwietnia 2012 r. o udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złoża rudy miedzi na obszarze *„Bytom Odrzański”*⁵⁶, a postanowieniem z dnia 26 stycznia 2009 r. wniosek Liest Investments Spółki z o.o. w Warszawie o udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Wschowa”⁵⁷.

(dowód: akta kontroli str. 15, 36-37, 219-399, 403, 799-800, 827-828, 896-960)

W Urzędzie brak było dokumentacji dotyczącej efektów poszukiwań kopalin prowadzonych na podstawie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin obowiązujących w latach 2012-2017. Nie odnotowano też działań organów Gminy lub społeczności lokalnej utrudniających lub uniemożliwiających dokonanie rozpoznania lub poszukiwania kopalin na podstawie ww. koncesji, skutkujących zaniechaniem poszukiwań.

(dowód: akta kontroli str. 150-151)

1.7. W Studium podano m.in., że: *tereny gminy nie wchodzą w skład żadnego z powołanych lub projektowanych w Polsce Obszarów Natura-2000, czyli obszarów ochrony ptaków (OSO), ani obszarów ochrony siedlisk (SOO)*. Innych wymogów w zakresie ochrony środowiska w związku wydobywaniem i przeróbką kopalin w złożach na terenie Gminy, w Studium nie wskazano.

(dowód: akta kontroli str. 454-483, 526-609, 829, 878-895)

⁵² Z tytułu przeróbki kopalin zagrożeń środowiska nie wskazano.

⁵³ W tym również na poszukiwanie i rozpoznanie złóż srebra.

⁵⁴ Dalej: KGHM.

⁵⁵ Dla obszaru *Retków-Ścinawa* w kategorii rozpoznania C₁ i C₂.

⁵⁶ Minister Środowiska decyzją nr D GKs-4770-50/3473/12/MJ z dnia 28 stycznia 2014 r. odmówił udzielenia wnioskowanej koncesji; w uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że określony we wniosku KGHM obszar poszukiwań pokrywa się w części z obszarem objętym wnioskiem Leszno Copper Spółki z o.o. o koncesje na poszukiwanie i rozpoznanie rud miedzi i srebra.

⁵⁷ Koncesja została przyznana przez Ministra Środowiska decyzją nr 8/2009/p z dnia 17 lutego 2009 r., a następnie zmieniona decyzjami ww. organu (z dnia: 31 października 2011 r., 24 września 2012 r., 13 grudnia 2013 r. oraz 17 stycznia 2014 r.). Zmiany koncesji zostały zaopiniowane przez Wójta. W Decyzji Ministra Środowiska z dnia 16 stycznia 2015 r. stwierdzono jej wygaśnięcie.

1.8. Na etapie projektu zmian Studium organ wykonawczy Gminy wystąpił o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie tych zmian m.in. do wszystkich sąsiednich gmin⁵⁸, organu administracji geologicznej (Departamentu Geologii i Koncesji Górniczych Ministerstwa Środowiska), Zarządu Województwa Dolnośląskiego, a ponadto do organu nadzoru górniczego (Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu), Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków⁵⁹ i Wojewody Dolnośląskiego.

Organy trzech gmin⁶⁰ nie przekazały swoich opinii, natomiast wójtowie dwóch⁶¹ nie wnieśli uwag do ww. projektu. Uwagi Prezydenta Miasta Głogowa nie dotyczyły złóż kopalin, a w opinii Wójta Gminy Grębocice stwierdzono m.in., że *nie przewidziano w projekcie studium gminy Głogów drogi wzdłuż zachodnio-południowej części gminy Głogów, która stanowiłaby kontynuację – planowanej w projekcie studium Grębocic – drogi z Kwielic do planowanego na terenie gminy Głogów szybu GG-1 oraz Nie zaznaczono również terenu pod planowany szyb GG-1.*

Powyższych uwag w Studium nie uwzględniono, uzasadniając ich odrzucenie tym, że *infrastruktura techniczna była przewidywana na terenie gminy Głogów wariantowo i nie została potwierdzona przez kopalnię miedzi.*

Organy administracji geologicznej i nadzoru górniczego oraz Wojewoda Dolnośląski nie przedstawiły swoich stanowisk do projektu Studium, a opinie Zarządu Województwa Dolnośląskiego i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nie dotyczyły złóż kopalin.

(dowód: akta kontroli str. 40-55, 66-101, 129-132)

W trakcie opracowywania dokumentacji na potrzeby sporządzenia Studium oraz projektów MPZP dla terenu górniczego Głogów Głęboki-Przemysłowy, dla obszarów występowania na terenie Gminy złóż kopalin, nie wystąpiła potrzeba zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

(dowód: akta kontroli str. 66-68, 610-716, 819-820)

1.9. W okresie od uchwalenia (zmiany) Studium Wójt dokonał dwóch⁶² analiz aktualności tego dokumentu oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z których jedna (w 2010 r.) została przekazana Radzie. W ocenie sporządzonej w wyniku analizy z 2010 r.⁶³ podano m.in., że *celem zmiany Studium jest przede wszystkim ujęcie terenu górniczego Głogów Głęboki-Przemysłowy dla działalności statutowej KGHM zgodnie z koncesją nr 16/2004 wydaną przez Ministra Środowiska w dniu 5 listopada 2004 r. oraz wprowadzenie zmian wynikających z uchwalenia przez Radę MPZP dla ww. terenu górniczego w części obrębu Turów⁶⁴. Do ww. analizy dołączono m.in. trzy mapy MPZP w części obrębu Ruszowice, z uwzględnieniem terenu górniczego Głogów Głęboki-Przemysłowy⁶⁵*

⁵⁸ Miasta Głogów, Miasta i Gminy Szlichtyngowa oraz gmin: Jerzmanowa, Kotla, Pęcław, Żukowice i Grębocin.

⁵⁹ Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu – Delegatura w Legnicy.

⁶⁰ Jerzmanowa, Kotla i Szlichtyngowa.

⁶¹ Pęcław i Żukowice.

⁶² W 2010 r. i 2014 r.

⁶³ Załącznik do uchwały nr XXV/238/2010 Rady z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Głogów.

⁶⁴ Uchwała Nr XIX/175/2009 Rady z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia MPZP dla terenu górniczego „Głogów Głęboki Przemysłowy” części obrębu Turów gmina Głogów (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 201, poz. 3576).

⁶⁵ Załącznik nr 2 do uchwały Rady nr XXV/237/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia MPZP części obrębu Ruszowice z uwzględnieniem terenu górniczego „Głogów Głęboki Przemysłowy” (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2011 r. Nr 50, poz. 669).

oraz mapę MPZP dla terenu górniczego Głogów Głęboki-Przemysłowy części obrębu Turów⁶⁶. Wyniki analizy stanowiły podstawę decyzji o przystąpieniu do zmiany Studium.

(dowód: akta kontroli str. 66-101, 808-818, 961-963, 1267-1286)

1.10. Według stanu na 30 czerwca 2017 r. w Gminie obowiązywało 36 uchwał w sprawie MPZP, z których 11⁶⁷ obejmowało obszary występowania złóż rudy miedzi (złoża Głogów i Głogów Głęboki-Przemysłowy). Spośród ww. 36 uchwał w sprawie MPZP, 27 podjęto w latach 1997-2007, a pozostałe dziewięć – w latach 2008-2017. Szczegółowym badaniem objęto siedem uchwał w sprawie MPZP z lat 2008-2017⁶⁸.

(dowód: akta kontroli str. 1143-1151, 1424-1449, 1476-1630)

1.11. Dla złóż rud miedzi i srebra występujących na terenie Gminy, w Studium wskazano jeden obszar i teren górniczy – Głogów Głęboki-Przemysłowy⁶⁹. Dla złóż eksploatowanych powierzchniowo w Studium określono obszar i teren górniczy dla

⁶⁶ Załącznik nr 1 do uchwały Rady nr XIX/175/2009 z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia MPZP dla terenu górniczego „Głogów Głęboki-Przemysłowy części obrębu Turów”.

⁶⁷ Były to m.in. uchwały: nr XXVIII/166/97 z dnia 18 marca 1997 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego systemu zaopatrzenia w gaz wsi Serby, Serby Stare, Grodziec Mały, Klucze, Wilków, Krzekotów oraz Borek i Zabornia w gminie Głogów (Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 8, poz. 75); nr XXXII/187/97 z dnia 24 czerwca 1997 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr 362/1 w Ruszowicach (Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 19, poz. 163); nr XXXI/279/2002 z dnia 12 września 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Głogów – obręb Ruszowice (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 235, poz. 3301); nr XIX/175/2009 z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego „Głogów Głęboki-Przemysłowy” części obrębu Turów gmina Głogów.

⁶⁸ Były to uchwały: nr XI/112/08 z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 571, 572 oraz części działek o nr ewid. 573, 574, 570 i 587 położonych w Ruszowicach, gm. Głogów (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 303, poz. 3520); nr XXVI/237/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu Ruszowice, gmina Głogów, z uwzględnieniem terenu górniczego „Głogów Głęboki-Przemysłowy” zmieniona uchwałą nr XXXVII/201/2013 z dnia 8 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części działek o nr ewid. 89/4 oraz 90/1 położonych w obrębie Ruszowice gmina Głogów (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 5957); nr XLIX/274/2014 z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu Ruszowice gmina Głogów (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 4974 ze zm.); nr VII/55/2015 z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu Ruszowice gmina Głogów (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 2482); nr XVII/112/2016 z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu Ruszowice gmina Głogów (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 1789); nr XXVI/151/2016 z dnia 10 października 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu Ruszowice gmina Głogów (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 5919); nr XXXVI/188/2017 z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Głogów dla części obrębów geodezyjnych: Grodziec Mały, Serby, Krzekotów, Wilków na trasie napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV S-450 relacji: stacja 110/6 kV Huta Głogów 2 – stacja 110/20 kV Wschowa (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 1477 ze zm.).

⁶⁹ W Studium podano, że obszar i teren górniczy Głogów Głęboki-Przemysłowy, o powierzchni odpowiednio: 55 992 747 m² i 72 390 390 m², zostały wskazane w koncesji Ministra Środowiska, udzielonej KGHM w dniu 25 listopada 2004 r. nr 16/2004. Ponadto w Studium podano, że ww. obszar górniczy, na terenie Gminy stanowi 3% ogółu powierzchni całości tego obszaru.

pięciu złóż kopalin: *Ruszwice I*⁷⁰, *Kurowice* (pola A, B, C)⁷¹, *Szczyglice*⁷²; *Turów*⁷³ i *Wilków*⁷⁴.

W Systemie MIDAS ujęto sześć obszarów i terenów górniczych dla złóż występujących na obszarze Gminy: *Turów*⁷⁵, *Ruszwice*⁷⁶, *Kurowice Południowe*⁷⁷, *Kurowice Górka*⁷⁸, *Kurowice Górka*⁷⁹ i *Wilków*⁸⁰.

W karcie informacyjnej złoża kopaliny stałej z Systemu MIDAS⁸¹, dla złoża *Głogów Głęboki-Przemysłowy* podano, że ww. złożo znajduje się na obszarze górnictw Głogów Głęboki-Przemysłowy, ustalonym decyzją Ministra Środowiska nr 16/2004, z terminem ważności do 25 listopada 2054 r.

Ponadto obszary górnicze zostały wskazane w kartach informacyjnych dla złóż *Kruszwice*⁸² i *Wilków*⁸³.

(dowód: akta kontroli str. 454-709, 808-815)

⁷⁰ Decyzja Wojewody Legnickiego o ustanowieniu obszaru i terenu górniczego z dnia 9 maja 1996 r. nr OS.IV.7521-52/96; powierzchnia terenu i obszaru górniczego, odpowiednio: 10,78 ha i 7,33 ha; przewidywany kierunek rekultywacji – leśny.

⁷¹ Decyzja Wojewody Legnickiego o ustanowieniu obszaru i terenu górniczego z dnia 3 kwietnia 1996 r. nr OS.IV.7512-13/94/96; powierzchnia terenu i obszaru górniczego, odpowiednio: 1,72 ha i 0,99 ha; przewidywany kierunek rekultywacji – rolno-leśny.

⁷² Decyzja Wojewody Legnickiego o ustanowieniu obszaru i terenu górniczego nr OS.IV.7512-13/94/96; powierzchnia terenu i obszaru górniczego, odpowiednio: 1,64 ha i 0,92 ha; przewidywany kierunek rekultywacji – leśny.

⁷³ Decyzja Wojewody Legnickiego o ustanowieniu obszaru i terenu górniczego z dnia 24 kwietnia 1996 r. nr OS.IV.7512-1/92/96; powierzchnia terenu i obszaru górniczego, odpowiednio: 9,82 ha i 4,02 ha; przewidywany kierunek rekultywacji – rolniczy.

⁷⁴ Decyzja Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa o ustanowieniu obszaru i terenu górniczego z dnia 31 maja 1995 r. nr BKK/Mn/899/95; o powierzchni terenu i obszaru górniczego po 124,41 ha; przewidywany kierunek rekultywacji – leśny.

⁷⁵ Ustanowione decyzją Wojewody Legnickiego z dnia 24 kwietnia 1996 r. nr OS.IV.7512-1/92/96 (powierzchnia obszaru i terenu górniczego, odpowiednio: 40 260 m² i 98 162 m²), zlikwidowane decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 czerwca 2004 r. nr SR.IV.7412-46/04.

⁷⁶ Ustalono decyzją Wojewody Legnickiego z dnia 9 maja 1996 r., zmienioną decyzją ww. Wojewody z dnia 19 listopada 1997 r. nr OS.IV.7512-52/95/97 i z dnia 28 grudnia 1998 r. nr SR.IV.7512-52/95/98 oraz decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 11 czerwca 2002 r. nr SR.IV.7412-37/2002 (powierzchnia obszaru i terenu górniczego, odpowiednio: 73 300 m² i 107 800 m²).

⁷⁷ Ustalono decyzją Wojewody Legnickiego z dnia 19 sierpnia 1994 r. nr 10/94, zmienioną decyzją ww. Wojewody z dnia 3 kwietnia 1996 r. nr OS.IV.7512-13/94/96 i z dnia 20 grudnia 1996 r. nr OS.IV.7512-13/94/96 oraz decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 stycznia 2006 r. nr 1/E/02, zlikwidowane decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 5 sierpnia 2006 r. nr 11/WE/2006 (powierzchnia obszaru i terenu górniczego, odpowiednio: 4 957 m² i 20 976 m²).

⁷⁸ Ustalono decyzją Wojewody Legnickiego z dnia 19 sierpnia 1994 r. nr 10/94, zmienioną decyzjami ww. Wojewody z dnia 3 kwietnia 1996 r. nr OS.IV.7512-13/94/96 i z dnia 20 grudnia 1996 r. nr OS.IV.7512-13/94/96 oraz decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 stycznia 2002 r. nr 1/E/02, zlikwidowane decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 5 lipca 2006 r. nr 11/WE/2006 (powierzchnia obszaru i terenu górniczego, odpowiednio: 36 660 m² i 51 811 m²).

⁷⁹ Ustalono decyzją Wojewody Legnickiego z dnia 19 sierpnia 1994 r. nr 10/94, zmienioną decyzjami ww. Wojewody z dnia 3 kwietnia 1996 r. nr OS.IV.7512-13/94/96 i z dnia 20 grudnia 1996 r. nr OS.IV.7512-13/94/96 oraz decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 stycznia 2002 r. nr 1/E/02, zlikwidowane decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 5 lipca 2006 r. nr 11/WE/2006 (powierzchnia obszaru i terenu górniczego, odpowiednio: 25 715 m² i 37 675 m²).

⁸⁰ Ustalono decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 maja 1995 r. nr 1/95, zmienioną postanowieniem Ministra Środowiska z dnia 18 sierpnia 2016 r., nr DGK-IV.4771.21.2016.BG (powierzchnia obszaru i terenu górniczego po 12 441 692,5 m²).

⁸¹ Dalej: Karta informacyjna.

⁸² Nazwa obszaru: *Kruszwice-Południe I*, ustalony decyzją Starosty Powiatu Głogowskiego nr 3/07, ważną do dnia 16 października 2022 r.

⁸³ Nazwa obszaru: *Wilków I*, ustalony decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Lasów nr 17/95, z terminem ważności do 31 maja 2020 r.

W Studium odniesiono się jedynie do filarów ochronnych dla złoża Głogów Głęboki-Przemysłowy⁸⁴, pomimo tego, że w kartach informacyjnych systemu MIDAS filary ochronne występowały również w przypadku innych złóż, tj. Bytom Odrzański, Głogów, Kurowice, Retków i Szczyglice II.

W sprawie niepełnego określenia w Studium obiektów i obszarów, dla których wyznaczono w złożu filary ochronne Wójt wyjaśniła, że w trakcie sporządzania obowiązującej zmiany Studium opierano się o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W części graficznej Studium zostały oznaczone obszary złoża rudy miedzi. O konieczności wyznaczenia filarów ochronnych dla obiektów znajdujących się na złożu lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, mówi § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż. Ww. projekty sporządza się przed przystąpieniem do wydobywania kopalin. Pojęcie filara ochronnego pojawia się w art. 53 Pgg i dotyczy sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego. Ewentualne zniesienie lub zmiana granic filara ochronnego odbywa się poprzez dodatek do projektu zagospodarowania złoża, a nie przez zmianę Studium.

(dowód: akta kontroli: 454-483, 532-536, 541-545, 557-562, 567-571, 576-581, 592-594, 717-718)

1.12. Gmina sporządziła MPZP dla terenu górniczego Głogów Głęboki-Przemysłowy, położonego w części obrębu Turów⁸⁵ oraz MPZP w części obrębu Ruszowice, z uwzględnieniem terenu górniczego Głogów Głęboki-Przemysłowy⁸⁶.

W ww. MPZP ustalono m.in. następujące zasady ochrony i kształtowania środowiska: a/ dotrzymanie standardów ochrony środowiska przez prowadzoną działalność; b/ zakaz lokalizacji inwestycji oraz działalności, których budowa lub funkcjonowanie pogorszy stan środowiska; c/ dążenie do kompensaty powierzchni biologicznie czynnych; d/ zagospodarowanie mas ziemi, usuwanych lub przemieszczanych w związku z realizacją inwestycji, pod rekultywację; e/ sukcesywne prowadzenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. W zasadach ogólnych uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną podano, że przy projektowaniu tej infrastruktury należy brać pod uwagę szkody górnicze.

Ponadto dla obszaru objętego terenem górniczym Głogów Głęboki-Przemysłowy ustalono m.in., że: 1/ dopuszcza się wykorzystanie w podziemnych technikach górniczych mas ziemnych i skalnych powstałych podczas głębenia i budowy szybu kopalni miedzi oraz prowadzenia w niej działalności wydobywczej, 2/ obowiązują ustalenia wynikające z Koncesji nr 16/2004 z dnia 25 listopada 2004 r., 3/ dla przeciwdziałania skutkom eksploatacji górniczej wprowadzono obowiązek uzyskania od przedsiębiorcy górniczego wskaźników deformacji terenu i parametrów wstrząsu koniecznych do stosowania zabezpieczeń przed skutkami eksploatacji górniczej – stosownie do aktualnych prognoz – przed przystąpieniem do projektowania obiektów inwestycji.

(akta kontroli str. 102-128, 450-453, 821-822)

⁸⁴ W zakresie ilości zasobów przemysłowych tego złoża dla rozpoznania w kategorii C₁, zarówno w strefach i filarach ochronnych, jak też poza takim filarami,

⁸⁵ Uchwała Rady nr XIX/175/2009 z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia MPZP dla terenu górniczego „Głogów Głęboki-Przemysłowy” część obrębu Turów gmina Głogów.

⁸⁶ Uchwała Rady nr XXV/237/2010 z dnia 10 listopada 2010 r.

1.13. W Strategii Rozwoju Gminy na lata 2016-2023⁸⁷, przyjętej uchwałą nr XV/104/2016 Rady z dnia 3 lutego 2016 r. zawarto następujące odniesienia do złóż kopalin występujących na terenie Gminy oraz ich ochrony: *Na terenie Gminy występują znaczne zasoby rud miedzi oraz gazu ziemnego. Rudy miedzi wzbogacone są minerałami srebra i niklu, towarzyszą im także ołów, kobalt i molibden. Nad złożami rud zalegają: anhydryt, sól kamienna i węgiel brunatny. W warstwach powierzchniowych występują kruszywa naturalne: piasek, żwir, gliny i torf. W złożu Wilków obecny jest także hel. Na obszarze gminy odnotowano także obecność złóż węgla kamiennego. Nie planuje się jednak jego wydobywania, ze względu na małą miąższość warstwy, znaczną głębokość zalegania (ok. 300 m) oraz duże zawodnienie. Obecnie na terenie gminy eksploatowane są trzy złoża: Ruszowice II (surowce ilaste ceramiki budowlanej, kruszywa naturalne), Głogów Głęboki-Przemysłowy (rudę miedzi) oraz Wilków (gaz ziemny). Teren górniczy GGP obejmuje fragment obrębu miejscowości Ruszowice.*

KGHM Polska Miedź SA, na podstawie przyznanych decyzją Ministra Środowiska koncesji, może wydobywać rudę do 2063 r. Inwestycją strategiczną dla Spółki jest kontynuowanie prac w szybie Głogów Głęboki-Przemysłowy. To największy pod względem zasobów głębinowy projekt górniczy w Europie. Szacowane zasoby bilansowe rudy to blisko 300 mln t, o średniej zawartości miedzi na poziomie 2,4%. Stanowią ok. 1/4 zasobów miedzi i 1/3 zasobów srebra we wszystkich obszarach koncesyjnych KGHM w Polsce. Do eksploatacji złoża wykorzystuje się infrastrukturę kopalni Rudna i Polkowice-Sieroszowice. Pierwsze wejście z wyrobiskami przygotowawczo-rozpoznawczymi w obszarze GG-P nastąpiło w 2005 r. Projekt swym zasięgiem objął budowę szybu GG-1, prowadzoną etapami, z planowanym zakończeniem w 2020 r.⁸⁸ Wskazano też na wzrost degradację gruntów przez eksploatację kopalni⁸⁹.

W Strategii Rozwoju Gminy przyjętej uchwałą nr XIV/124/2004 Rady z dnia 30 czerwca 2004 r. do zagadnień złóż kopalin odniesiono się w analizie SWOT wskazując w silnych stronach Gminy występowanie złóż na terenie Gminy i w szansach zagospodarowanie występujących złóż miedzi i gazu ziemnego.

(dowód: akta kontroli str. 756-798)

1.14. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego wskazano m.in. na: a/ prowadzenie ochrony wszystkich komponentów środowiska; b/ zapewnienie racjonalnego wykorzystania zasobów złóż surowców mineralnych oraz prowadzenie sukcesywnej rekultywacji; c/ ochronę niezagospodarowanych złóż kopalin umożliwiającą ich ewentualną przyszłą eksploatację; d/ konieczność przeciwdziałania fragmentacji środowiska naturalnego; e/ wielokierunkowość i kompleksowość działań na obszarach silnej antropopresji; f/ utrzymanie eksploatacji kopalin użytecznych; g/ ograniczenie roli górnictwa w obszarach wyróżniających się cennymi walorami przyrodniczymi przy utrzymaniu eksploatacji kopalin użytecznych w najważniejszych ośrodkach górniczych; h/ konieczność wykorzystywania najlepszych dostępnych technik dla pełnego i oszczędnego wykorzystania zasobów złóż.

(dowód: akta kontroli str. 864-865)

⁸⁷ Dalej: Strategia 2016-2023.

⁸⁸ Będzie to najgłębszy z 31 szybów w Zagłębiu Miedziowym, o docelowej głębokości 1 340 m i średnicy 7,5 m.

⁸⁹ Analiza SWOT – Strefa środowiskowa – zagrożenia.

1.15. W Studium nie określono obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, odnoszące się do obszarów występowania złóż kopalin. Nie wskazano również rekomendacji lub wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, odnoszących się do obszarów występowania złóż kopalin i ograniczających możliwości eksploatacji. Wymóg uwzględnienia w Studium ww. rekomendacji i wniosków został wprowadzony po sporządzeniu Studium⁹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 853-854)

1.16. W Studium⁹¹, w kierunkach rozwoju przestrzennego, w zakresie surowców mineralnych podano m.in., że występujące przypowierzchniowe pokłady surowców mineralnych, głównie utwory piaszczyste, gliniaste oraz żwirowe umożliwiają ich wydobycie i przeróbkę, a w okresie perspektywicznym 15-20 lat przewiduje się: spadek wydobycia kruszywa naturalnego, rozpoczęcie eksploatacji rudy miedzi ze złoża *Głogów Głęboki-Przemysłowy*, brak eksploatacji złóż węgla brunatnego oraz innych surowców mineralnych występujących na terenie Gminy np.: anhydrytu i soli kamiennej. Ponadto w Studium podano, że w celu ograniczenia degradacji środowiska naturalnego należy ograniczyć pozyskiwanie kopalin na „dzikich” wyrobiskach oraz przeprowadzić ich sukcesywną rekultywację. Dalej w Studium zapisano, iż przewiduje się ograniczenie potencjalnej eksploatacji surowca na całości lub części obszarów złóż⁹², z uwagi na istniejące konflikty przestrzenne, tj. przebiegające przez te tereny średnio i wysokoprężne sieci gazowe oraz położone na tych terenach stanowiska archeologiczne i pola uprawne o glebach II klasy bonitacyjnej. W podsumowaniu kierunków rozwoju Gminy w Studium podano, że warunki naturalne na obszarze Gminy predestynują do rozwoju m.in. wydobycia i przetwórstwa surowców naturalnych. Ustalono w Studium wymagania w zakresie ochrony środowiska nie wprowadzały ograniczeń dotyczących gospodarczego wykorzystania złóż kopalin. W Studium nie określono innych ograniczeń w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 1642-1644)

1.17. W Studium oznaczono granice obszarów górniczych następujących złóż rudy miedzi: *Głogów Głęboki-Przemysłowy*, *Bytom Odrzański*, *Głogów* i *Retków*. Plan zagospodarowania na obszarze występowania na terenie Gminy złoża:

- *Głogów Głęboki-Przemysłowy* obejmował: planowane tereny turystyczno-rekreacyjne (UT), tereny górnicze (PG), istniejący teren produkcji i usług uciążliwych (P) oraz produkcję rolniczą i zwierzęcą (PR),
- *Bytom Odrzański* obejmował: strefę ochronną Huty Miedzi „Głogów”, w której wydzielono tereny komunikacyjne – przeznaczone pod lotnisko oraz istniejące tereny zabudowy wielofunkcyjnej z przewagą mieszkalnictwa,
- *Głogów* obejmował: tereny produkcji rolnej i produkcji pozarolniczej, tereny zabudowy wielofunkcyjnej z przewagą mieszkalnictwa (istniejące, planowane i perspektywiczne), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (istniejące, planowane i perspektywiczne), tereny usług i użyteczności publicznej (istniejące, planowane i perspektywiczne), Użytek Ekologiczny „Łęgi Głogowskie”, tereny usług w granicach, których dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni

⁹⁰ Art. 7 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r., poz. 774 ze zm.) zmieniający m.in. upzp, który wszedł w życie z dniem 11 września 2015 r.

⁹¹ Część II Kierunki pkt 2.2.1. Surowce naturalne

⁹² Na które wydano koncesje, tj. *Ruszwice II*, *Turów*, *Kurowice*, *Szczyglice* i *Wilków*.

sprzedaży powyżej 2 000 m², tereny zieleni urządzonej-parkowej, parking, bazy, składy, magazyny, tereny sportowo-rekreacyjne (planowane), tereny górnicze. W granicach występowania na terenie Gminy złoża Retków nie ujęto elementów zagospodarowania przestrzennego, poza terenami upraw rolnych oraz pastwisk i łąk.

(dowód: akta kontroli str. 404-449, 454-483, 719-720, 878-895, 966-977)

1.18. W opracowaniu ekofizjograficznym do zmiany Studium⁹³ zawarto rozdział – Budowa geologiczna, w którym przedstawiono strukturę geologiczną i tektoniczną na obszarze Gminy. W zakresie złóż kopalin w opracowaniu odnotowano m.in.: Na terenie powiatu Głogów (a w części na terenie gminy Głogów) zarejestrowanych jest – wg stanu na koniec 2005 r. – 11 złóż kopalin podstawowych i 18 złóż kopalin pospolitych:

a) złoża kopali podstawowych: gazu ziemnego – Wilków⁹⁴; miedzi – Głogów⁹⁵; miedzi – Głogów Głęboki-Przemysłowy⁹⁶; miedzi – Rudna⁹⁷, miedzi – Sieroszewice, srebra – Głogów Głęboki-Przemysłowy⁹⁸; srebra – Retków⁹⁹; srebra Rudna¹⁰⁰; srebra – Sieroszewice; soli kamiennej – Sieroszewice (wszystkie złoża miedzi w zagłębiu lubińsko-głogowskim zaliczone zostały do klasy 2 – złóż rzadkich w skali kraju oraz klasy B – złóż konfliktowych).

b) złoża kopalin pospolitych na terenie gminy Głogów: piasków i żwirów – Ruszowice II¹⁰¹; piasków i żwiru – Szczyglice II¹⁰²; piasków i żwiru – Turów¹⁰³; surowców ilastych ceramiki budowlanej – Ruszowice¹⁰⁴.

W ww. opracowaniu odniesiono się do zasobów przemysłowych złoża Głogów Głęboki-Przemysłowy, wg stanu na 31 grudnia 2003 r., z podziałem na:

a) zasoby wolne poza filarami ochronnymi: ruda – 154 473 tys. t, miedź 3 948 tys. t i srebro – 14 124 t,

b) zasoby w strefach i filarach ochronnych: ruda – 46 508 tys. t, miedź – 1 179 tys. t i srebro – 4 285 t.

Ponadto w opracowaniu tym określono zagrożenia wynikające ze szkód górniczych spowodowanych eksploatacją złoża Głogów Głęboki-Przemysłowy, na podstawie udzielonej koncesji. Opis tych zagrożeń ujęto w całości w Studium.

(dowód: akta kontroli str. 484-510)

⁹³ Z marca 2007 r., sporządzone przez Mirosław Wiśniewski – Urbanistyka i Architektura Spółka z o. o. – Pracownia Projektowa w Łodzi.

⁹⁴ O zasobach wydobywanych 1865,1 mln m³, w tym przemysłowych – 1 757 mln m³ (wydobyte 136,3 mln m³, koncesja na eksploatację złoża ważna do 2020 r.).

⁹⁵ O zasobach wyłącznie pozabilansowych, rozpoznanych wstępnie w kategorii C₂.

⁹⁶ O zasobach geologicznych 292 374 tys. Mg (miedzi metalicznej 5 143 tys. Mg), wydobyte 36 Mg, w tym miedzi metalicznej 1 tys. Mg.

⁹⁷ Eksploatowane, o zasobach geologicznych 544 189 tys. Mg (miedzi metalicznej 9 809 tys. Mg), przemysłowych 260 901 tys. Mg (miedzi metalicznej 5 672 tys. Mg).

⁹⁸ Eksploatowane, o zasobach geologicznych 23 003 Mg, przemysłowych 17 263 Mg, wydobyte 4 Mg.

⁹⁹ Zasoby rozpoznane (zasoby geologiczne 11 645 Mg).

¹⁰⁰ Eksploatowane, o zasobach geologicznych 22 902 Mg, przemysłowych 12 196 Mg, wydobyte 664 Mg.

¹⁰¹ Eksploatowane, o zasobach geologicznych 320 tys. Mg, bilansowych 320 tys. Mg (koncesja do 2025 r.), na części złoża położonej w Gminie eksploatację zakończono – rekultywacja tej części przewidziana do 2008 r.).

¹⁰² Złoże rozpoznane szczegółowo (w kategoriach A+B+C₁), o zasobach geologicznych w wysokości 116 tys. Mg; eksploatacja zakończona.

¹⁰³ O zasobach geologicznych i bilansowych w wysokości 224 tys. Mg; złoże zaniechane.

¹⁰⁴ O zasobach geologicznych 358 tys. Mg; złoże zaniechane ze względu na ochronę ziemi.

1.19. Wójt, stosownie do obowiązku wynikającego z art. 12 ust. 2 i art. 20 ust. 2 *upzp*, przedstawił Wojewodzie Dolnośląskiemu uchwałę Rady: nr VI/46/2007 z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zmiany Studium oraz nr XIX/175/2009 z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia MPZP dla terenu górniczego Głogów Głęboki-Przemysłowy części obrębu Turów.

(dowód: akta kontroli str. 610-716, 839)

1.20. Do Urzędu nie wpłynęły wystąpienia Zarządu Powiatu Głogowskiego w sprawie uzgodnienia z Gminą zasad uwzględnienia w MPZP terenów przeznaczonych pod inwestycje, z punktu widzenia ochrony złóż kopalin.

(dowód: akta kontroli str. 825-826)

W badanym okresie Gmina nie wydawała zgody na wyłączenie spod ochrony terenu złóż kopalin lub obszaru perspektywicznego występowania złóż lub ich części ze względu na inwestycje celu publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 1142)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wójt, pomimo obowiązku wynikającego z art. 11 pkt 2 w zw. z art. 11 pkt 6 lit. g *upzp*, do dnia kontroli (21 lipca 2017 r.) nie zawiadomiła na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania Studium, właściwego organu administracji geologicznej, tj. ministra właściwego do spraw środowiska¹⁰⁵.

Wójt wyjaśniła, że przyczyną ww. zaniechania była błędna interpretacja przepisów, i w trakcie kontroli przedstawiła *Zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium* z dnia 26 lipca 2017 r. doręczone w dniu 2 sierpnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 1253-1262)

2. Wójt, pomimo obowiązku wynikającego z art. 17 pkt 6 lit. a tiret czwarty *upzp*, w trakcie procedury sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przez Radę w dniu 9 marca 2017 r. (uchwała nr XXXV/188/2017) oraz w dniu 31 marca 2016 r. (uchwała nr XVII/112/2016), a dotyczących obszarów występowania złóż rudy miedzi, nie wystąpiła o opinię o projektach tych planów do ministra właściwego do spraw środowiska, który jest organem administracji geologicznej właściwym dla takich złóż.

Na etapie opracowywania projektów ww. planów miejscowych Wójt wystąpiła o opinie do Marszałka Województwa Dolnośląskiego (Geologa Wojewódzkiego) oraz Starosty Głogowskiego (Geologa Powiatowego), które to organy administracji geologicznej nie wniosły uwag do projektów¹⁰⁶, jak również nie wskazały na brak swojej właściwości w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 1630, 1663-1665, 1670-1672, 1682-1684, 1689-1690)

Wójt wyjaśniła, że przyczyną ww. zaniechania było uznanie w dotychczas prowadzonych procedurach planistycznych, że jako organ administracji geologicznej właściwy do opiniowania projektów planów, ze względu na zawartość prawa, które nie jest jednoznaczne, uważano Marszałka Województwa Dolnośląskiego – przy pomocy Geologa Województwa. Wójt wskazała jednocześnie na przesyłanie uchwał do Wojewody Dolnośląskiego celem oceny zgodności z przepisami prawnymi

¹⁰⁵ Na podstawie art. 156 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 161 ust. 3 *Pgg*.

¹⁰⁶ Na podstawie art. 25 ust. 2 *upzp* projekty planów miejscowych uznano za zaopiniowane.

uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który nie wniósł zastrzeżeń co do właściwości organów opiniujących.

(dowód: akta kontroli str. 1630-1631, 1633-1634, 1671, 1690)

3. W siedmiu MPZP – uchwałach Rady nr XXXV/188/2017 z dnia 9 marca 2017 r., nr XXVI/151/2016 z dnia 10 października 2016 r., nr XVII/112/2016 z dnia 31 marca 2016 r., nr VII/55/2015 z dnia 28 maja 2015 r., nr XLIX/274/2014 z dnia 14 listopada 2014 r., nr XXV/237/2010 z dnia 10 listopada 2010 r.¹⁰⁷ i nr XI/112/08 z dnia 5 sierpnia 2008 r., które obejmują obszar występowania złóż rudy miedzi (*Bytom Odrzański, Głogów i Głogów Głęboki-Przemysłowy*) - brak jest zapisów dotyczących warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska przez uwzględnienie obszaru występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż, tj. zapisów wymaganych przez art. 72 ust. 1 pkt 2 Poś.

(dowód: akta kontroli str. 1489-1596, 1630)

Wyjaśniając przyczyny ww. nieprawidłowości, Wójt wskazała, że *projekty planów miejscowych uchwalonych przez Radę uchwałami nr XXXV/188/2017 z dnia 9 marca 2017 r., XXVI/151/2016 z dnia 10 października 2016 r., XVII/112/2016 z dnia 31 marca 2016 r., VII/55/2015 z dnia 28 maja 2015 r., XLIX/274/2014 z dnia 14 listopada 2014 r., XXXVI/1212/2013 z dnia 8 listopada 2013 r., XXV/237/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. i XI/112/08 z dnia 5 sierpnia 2008 r. były przygotowywane przez osobę uprawnioną, następnie przesłane m.in. do właściwego organu administracji geologicznej w zakresie udokumentowanych złóż kopalin, który nie wnosił uwag do zapisów planów oraz nie wniósł o uwidocznienie i wprowadzenie zapisów dotyczących przyszłych i obecnych potrzeb eksploatacji tych złóż.*

(dowód: akta kontroli str. 1631-1632, 1634)

4. W trzech MPZP – uchwałach Rady nr XVII/112/2016 z dnia 31 marca 2016 r., nr VII/55/2015 z dnia 28 maja 2015 r. oraz nr XLIX/274/2014 z dnia 14 listopada 2014 r. - nie ujawniono udokumentowanego złoża Głogów, pomimo że objęto tymi planami część obszaru jego występowania, czym naruszono dyspozycję art. 95 ust. 1 Pgg, zgodnie z którym udokumentowane złoża kopalin, w celu ich ochrony, ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie, z uwagi na ujęcie tego złoża w Studium, zaniechanie to stanowiło naruszenie zasady wynikającej z art. 15 ust. 1 upzp, dotyczącej zgodności planów miejscowych z zapisami Studium.

(dowód: akta kontroli str. 1531-1562, 1630)

Wyjaśniając przyczyny ww. nieprawidłowości, Wójt wskazała jedynie, że *zgodnie z art. 17 pkt 6 tiret 4 upzp organ wykonawczy gminy przygotowując projekt planu miejscowego występuje o opinię o projekcie tego planu m.in. do właściwych organów administracji geologicznej w zakresie udokumentowanych złóż kopalin. Projekt planów były przesłane do uzgodnienia z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Geolog Województwa, który nie wniósł uwag do planu.*

(dowód: akta kontroli str. 1631-1632, 1634)

¹⁰⁷ Zapisy takie dotyczą jedynie obszaru występowania złóż kopalin, na którym znajduje się teren górniczy Głogów Głęboki Przemysłowy uwzględniony w MPZP – uchwała nr XXV/237/2010 z dnia 10 listopada 2010 r., ze zm. wynikającą z uchwały nr XXXVII/212/2013 z dnia 8 listopada 2013 r.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zwraca uwagę, że na podstawie art. 156 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 10 ust. 1 Pgg i art. 161 ust. 3 Pgg właściwym organem administracji geologicznej, w przypadku złóż rudy miedzi jest minister właściwy do spraw środowiska.

5. Wójt w kadencji 2010-2014 nie zrealizował obowiązków określonych w art. 32 ust. 2 upzp, tj. nie uzyskał opinii gminnej lub innej właściwej komisji urbanistyczno-architektonicznej dla wyników analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz nie przekazał tych wyników organowi stanowiącemu Gminę.

Były Wójt wyjaśnił, że *ocena aktualności studium i planów miejscowych wykonana w 2014 r. nie była przedkładana Radzie, ponieważ Gmina była już w trakcie zmiany Studium, a więc przedkładanie Radzie tej analizy celem podjęcia uchwały w sprawie konieczności zmian Studium było niezasadne, gdyż taka uchwała została już podjęta i była w trakcie realizacji.*

(dowód: akta kontroli str. 1263-1287)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W nawiązaniu do trwających w Urzędzie prac dotyczących zmiany Studium, Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w dotychczasowym dokumencie, który uznany został za nieaktualny, wytyczone granice złóż rudy miedzi: *Głogów, Bytom Odrzański, Retków i Głogów Głęboki-Przemysłowy*¹⁰⁸ odbiegają od granic tych złóż wynikających z dokumentacji geologicznej, w tym od danych prezentowanych w bazie danych geologicznych MIDAS (w dniu kontroli, tj. 2 sierpnia 2017 r.), z której dane wykorzystywane są też w Systemie Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Głogów¹⁰⁹. W trakcie kontroli Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna negatywnie zaopiniowała najnowszy projekt Studium, wskazując w nim m.in. na brak złoża *Wilków* oraz niezgodności w oznaczeniu złóż na rysunku, przesunięcie granic złóż i obszarów górniczych, a także brak zgodności tych granic z granicami określonymi w bazie MIDAS.

(dowód: akta kontroli str. 1415-1446, 1450-1456)

Skutkiem błędnego oznaczenia w Studium granicy złoża (obszaru występowania złoża) było m.in. błędne zapisanie (w § 11) w MPZP uchwalonym przez Radę w dniu 20 lutego 2014 r. (XL/231/2014), że *na terenie objętym planem występują udokumentowane złoża surowców mineralnych: złoża rud miedzi Głogów Głęboki-Przemysłowy*, pomimo że na terenie objętym tym planem w rzeczywistości takie złoża nie wstępują.

(dowód: akta kontroli str. 1415-1446, 1476-1488)

Wójt wyjaśniając przyczyny ww. nieścisłości stwierdziła, że *w planie XL/231/2014 omyłkowo wprowadzono zapis w § 11 dotyczący występowania udokumentowanego złoża surowców mineralnych rud miedzi Głogów Głęboki.*

(dowód: akta kontroli str. 1631-1632, 1635)

Ocena cząstkowa

Z uwagi na nieprawidłowości dotyczące MPZP Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w tym zakresie.

¹⁰⁸ Rysunek „STUDIUM” w skali 1:10 000 stanowiący załącznik nr 2 do uchwały nr VI/46/2007.

¹⁰⁹ <http://glogow.e-mapa.net/>.

2. Działania związane z zagospodarowaniem obszarów występowania zasobów złóż kopalin

2.1. Sposób zagospodarowania nieeksploatowanych złóż kopalin, dla których organem wydającym koncesję jest Minister Środowiska, tj. rudy miedzi (*Bytom Odrzański*; *Głogów* i *Retków*) położonych na terenie Gminy, był zgodny z zapisami Studium i MPZP. Z uwagi na rozległość ww. złóż na terenie Gminy (na obszarze występowania złóż) znajduje się m.in.: zabudowa mieszkaniowa, zabudowa usługowa, zabudowa obiektów produkcyjnych, zabudowa zagrodowa, tereny rolne, tereny lasów, tereny pod zalesienie, tereny pod infrastrukturę techniczną i sportową oraz drogi. Powyższe złoża położone są również na terenie gmin sąsiednich, tj. złoża:

a/ *Bytom Odrzański* – na terenie gmin Kotła i Żukowice oraz Miasta Głogowa;

b/ *Głogów* – na terenie gmin Grębocice, Jerzmanowa, Pęcław i Żukowice oraz miasta Głogowa;

c/ *Retków* – na terenie gmin Grębocice, Polkowice i Rudna.

Gminy te poinformowały, że w ich studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniono ww. złoża rudy miedzi¹¹⁰, nie wprowadzając ograniczeń w eksploatacji złóż¹¹¹. W gminach sąsiadujących z Gminą dominujący sposób zagospodarowania terenów nad złożami to uprawy rolne, zabudowa mieszkaniowa i przemysłowa (m.in. Huta Miedzi „Głogów” i Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”). Gminy sąsiednie nie współpracowały z Gminą Głogów w zakresie wykorzystania złóż. Żadna z nich nie poinformowała również o podmiotach zainteresowanych gospodarczym wykorzystaniem złóż, poinformowały natomiast o obowiązywaniu koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż rudy miedzi.

(dowód: akta kontroli str. 878-895, 975-1000, 1014-1141, 1160-1164, 1415-1418)

2.2. Na podstawie rejestrów prowadzonych w Urzędzie ustalono, że w latach 2015-2017 wydano 61 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego¹¹² oraz 512 decyzji o ustaleniu warunków zabudowy¹¹³, z których żadna nie odnosiła się do nieeksploatowanych złóż rudy miedzi: *Bytom Odrzański*, *Głogów* i *Retków*.

(dowód: akta kontroli str. 1142)

2.3. Wójt nie przedłożyła dokumentacji dotyczącej przeprowadzania konsultacji społecznych dotyczących sposobu zagospodarowania przedmiotowych złóż, wskazując na *brak zainteresowania społeczeństwa* w zakresie ich zagospodarowania. Ponadto Wójt poinformowała, że *Gmina z własnej inicjatywy nie prowadziła konsultacji społecznych sposobu wykorzystania zasobów złóż kopalin*. Wójt wskazała też, że w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 30 czerwca 2017 r. nie

¹¹⁰ W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jerzmanowa złoża *Głogów* zostało uwzględnione na podstawie zarządzenia zastępczego Wojewody Dolnośląskiego nr 1/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r., natomiast w studium Miasta Głogowa, złoża to oraz złoża *Bytom Odrzański*, zostały uwzględnione dopiero uchwałą nr XXXIV/327/17 z dnia 30 marca 2017 r. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Miasta Głogowa uchwalanych w latach 1997-2016 nie ma zapisów dotyczących złóż *Głogów* i *Bytom Odrzański*.

¹¹¹ Za wyjątkiem Gminy Polkowice i Gminy Rudna, które określiły obiekty/obszary, dla których wyznaczono w złożu *Retków* filary ochronne dla Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”.

¹¹² W 2015 r. 36 decyzji, w 2016 r. 19 decyzji i w 2017 r. (do 30 czerwca) sześć decyzji.

¹¹³ W 2015 r. 170 decyzji, w 2016 r. 221 decyzji i w 2017 r. (do 30 czerwca) 121 decyzji.

było zgłoszeń świadczących o zainteresowaniu gospodarczym wykorzystaniem złóż. W okresie tym dokonywane były jedynie zmiany koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż rud miedzi (nr 25/2013/p w obszarze Głogów i nr 7/2013/p w obszarze Retków-Ścinawa) oraz wpłynęło do Gminy sprostowanie oczywistej pomyłki w koncesji na wydobywanie gazu ziemnego (nr 17/95, ze złoża Wilków).

(dowód: akta kontroli str. 1161-1162, 1165-1249)

2.4. W dokumentacji Urzędu obejmującej lata 2015-2017 nie było dokumentów potwierdzających zainteresowanie przedsiębiorców gospodarczym wykorzystaniem złoża Bytom Odrzański.

KHGM pismem z dnia 14 sierpnia 2017 r. poinformował, że w ramach koncesji nr 25/2013/p na obszar Głogów w latach 2014-2016 zostały odwiercone cztery otwory poszukiwawczo-rozpoznawcze, a na podstawie koncesji nr 7/2013/p na obszarze Retków-Ścinawa wykonano łącznie 12 takich otworów oraz planowany był kolejny w drugiej połowie sierpnia 2017 r. Ponadto poinformowano, że równocześnie z prowadzonymi pracami eksploracyjnymi KGHM Polska Miedź SA na bieżąco analizuje otrzymywane wyniki z prac i robót geologicznych w celu dokładniejszego rozpoznania warunków geologiczno-górnich, a także wykonuje analizy techniczno-ekonomiczne pod kątem możliwości przyszłego zagospodarowania rozpoznawanych obecnie obszarów koncesyjnych. W przypadku otrzymania pozytywnych wyników analiz, KGHM Polska Miedź SA będzie starała się w przyszłości o uzyskanie koncesji na ich wydobywanie. Poinformowano też, że na obecnym etapie prowadzonych prac poszukiwawczo-rozpoznawczych nie stwierdzono większych problemów ze strony jednostek samorządowych i lokalnej społeczności, które mogłyby wpłynąć na realizację przyszłych zamierzeń gospodarczych.

(dowód: akta kontroli str. 1251-1252, 1473-1475)

2.5. Sposób aktualnego zagospodarowania terenów obejmujących ww. złóż umożliwia potencjalne ich wykorzystanie w przyszłości z uwagi na aktualny stan ich zagospodarowania zgodny z ustaleniami Studium i MPZP, a także głębinowe metody stosowane przy wydobyciu rudy miedzi.

(dowód: akta kontroli str. 878-895, 975-1000, 1014-1141, 1160-1164, 1323-1418)

2.6. W Urzędzie nie zostały określone odrębne procedury opiniowania i uzgadniania wniosków o koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie złóż kopalin. Wójt wyjaśnił, że dokumenty takie są procedowane jak inne pisma wpływające do Urzędu Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 1157)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹⁴, wnosi o:

- ujawnianie udokumentowanego złoża *Głogów* w MPZP Gminy obejmujących obszar występowania tego złoża;
- podjęcie działań organizacyjnych mających na celu wzmocnienie nadzoru nad prowadzonymi w Urzędzie działaniami dotyczącymi spraw ładu przestrzennego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 29 września 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Dyrektor

Kontroler
Rafał Marynowicz
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
Janusz Madej
Wicedyrektor
Delegatury NIK w Opolu

¹¹⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 524; dalej: ustawa o NIK.

